

Informacije o postopku zamenjave transakcijskega računa

Ljubljana, september 2016

I. Uvodno pojasnilo

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o plačilnih storitvah in sistemih (ZPlaSS-E) mora banka oziroma hranilnica (v nadaljevanju: banka) vsakemu potrošniku, ki odpre ali ima transakcijski račun pri banki v Republiki Sloveniji, omogočiti zamenjavo transakcijskega računa.

Članice Združenja bank Slovenije (v nadaljevanju: članice ZBS) so pripravile enotne informacije o postopku zamenjave transakcijskega računa za potrošnike.

Cilj, ki ga želimo doseči z enotnimi informacijami, je predvsem poenotenje in poenostavitev postopka zamenjave transakcijskega računa pri bankah ter skladnost postopka z določbami ZPlaSS-E.

II. Kaj opredeljujejo te informacije in zakaj jih potrebujemo

Te informacije opredeljujejo postopek zamenjave transakcijskega računa pri banki. Postopek velja za prenos transakcijskega računa fizične osebe (v nadaljevanju: potrošnik) iz banke v banko ter prenos ponavljajočih se kreditnih plačil (prilivov), trajnih nalogov in direktnih obremenitev SEPA.

To ne pomeni, da se z menjavo transakcijskega računa ohranja ista številka računa, saj potrošnik v prejemi banki (novi banki) odpre nov račun z novo številko računa.

ZBS in njegove članice so oblikovali te informacije z namenom pomagati potrošnikom do hitrejše in preprostejše zamenjave transakcijskega računa ter z namenom postopek zamenjave transakcijskega računa uskladiti z ZPlaSS-E.

V teh informacijah so zapisani posamezni postopki zamenjave transakcijskega računa, kdo je zanje odgovoren in kako dolgo bo celoten postopek trajal. Banka mora potrošniku dati naslednje informacije o postopku zamenjave transakcijskega računa:

- o vlogi prenosne (stare) in prejemne (nove) banke pri vsakem koraku postopka zamenjave,
- o časovnem okviru za dokončanje posameznih korakov postopka,
- o morebitnih nadomestilih, zaračunanih za postopek zamenjave,
- o postopkih izvensodnega reševanja sporov,
- o sistemu jamstva za vloge.

Informacije morajo biti potrošniku kadarkoli brezplačno na voljo v papirni obliki ali na drugem trajnem nosilcu podatkov v vseh poslovalnicah banke in tudi v elektronski obliki dostopne na spletni strani posamezne banke ter se na zahtevo posredovati potrošniku.

Te informacije veljajo le za zamenjavo tistega računa, po katerem ima potrošnik poravnane vse obveznosti.

Če ima potrošnik na račun vezane še druge storitve (npr. plačilne kartice, kredite, ki jih plačuje samodejno z računa), se pogoji za te storitve po zaprtju računa utegnejo spremeniti (npr. višja obrestna mera za kredit, višja članarina za kartice ...).

III. Pooblastilo potrošnika za zamenjavo transakcijskega računa

Potrošnik, ki želi zamenjati transakcijski račun, začne postopek zamenjave pri prejemi (novi) banki, kjer izpolni obrazec *Pooblastilo potrošnika za zamenjavo transakcijskega računa znotraj države* (v nadaljevanju: Pooblastilo).

Pooblastilo potrošnika vsebuje:

- izrecno soglasje prenosni (stari) banki za izvedbo posameznih nalog pri postopku zamenjave transakcijskega računa,
- izrecno soglasje prejemi (novi) banki za izvedbo posameznih nalog,
- seznam ponavljajočih se kreditnih plačil (ponavljajočih se prilivov), trajnih nalogov, direktnih obremenitev SEPA, ki jih želi prenesti na novi račun,
- datum, od katerega se trajni nalogi in direktne obremenitve SEPA izvršujejo z računa pri prejemi (novi) banki (ta datum mora biti najmanj 6 delovnih dni po dnevu, ko prejema (nova) banka od prenosne (stare) banke prejme posamezne podatke in informacije),
- nalog in datum za zaprtje računa pri prenosni (stari) banki.

IV. Postopki in obveznosti pri zamenjavi transakcijskega računa

Članice ZBS, ki so sprejele ta dokument, so se dogovorile, da bodo pri postopku zamenjave računa spoštovale naslednja pravila:

- Če se potrošnik odloči za zamenjavo računa, bo banka omogočila zamenjavo, kot je opredeljeno v teh informacijah.
- Če se potrošnik odloči zamenjati banko, mora v prejemni (novi) banki (v nadaljevanju: nova banka) oddati Pooblastilo za začetek postopka zamenjave računa ter odpreti račun v novi banki.
- Postopek zamenjave transakcijskega računa po teh pravilih je brez nadomestila, razen za kritje nadomestil, ki jih zaračunavata nova in stara banka skladno z vsakokrat veljavnim cenikom posamezne banke.
- Postopek zamenjave transakcijskega računa mora biti končan najpozneje v 12 delovnih dneh, če so izpolnjeni vsi pogoji za zaprtje računa v skladu z okvirno pogodbo oz. s splošnimi pogoji poslovanja stare banke.

Naloge prenosne (stare) banke:

- Prenosna (stara) banka (v nadaljevanju: stara banka) v petih delovnih dneh (D+5) od prejema poziva od prejemne (nove) banke tej posreduje informacije o veljavnih trajnih nalogih, direktnih obremenitvah SEPA in kreditnih plačilih (prilivih - plača, pokojnina, socialni prejemki...) izvršenih v zadnjih 13 mesecih. V skladu z zahtevo potrošnika podatke lahko posreduje tudi njemu.
- Od datuma, določenega v Pooblastilu, prekliče trajne naloge ter preneha sprejemati SEPA direktne obremenitve in kreditna plačila. Pred zaprtjem računa s potrošnikom uredi vračilo čekovnih blanketov in kartic (preklic neunovčenih čekov, vračilo debetnih/plačilnih/kreditnih kartic imetnika in morebitnih pooblaščenecv), način odplačila kreditov (če ti obstajajo) in drugo.
- Na dan, določen v Pooblastilu, prenese morebitno preostalo pozitivno stanje na novi račun.
- Na dan, določen v Pooblastilu, zapre stari račun, če potrošnik na njem nima neporavnanih obveznosti. Stara banka nemudoma obvesti potrošnika, kadar zaradi neporavnanih obveznosti ne more zapreti računa.

Naloge prejemne (nove) banke:

- Nova banka najkasneje v 2 delovnih dneh (D+2) po prejemu Pooblastila potrošnika od prenosne (stare) banke zahteva, da izvede naloge, ki jih potrošnik določi v Pooblastilu.
- Nova banka v petih delovnih dneh (D+5) po prejemu informacij stare banke izvede naslednje naloge, če so določene v Pooblastilu potrošnika:
 - vzpostavi trajne naloge, ki jih je zahteval potrošnik, in jih začne izvrševati od datuma, določenega v Pooblastilu;
 - zagotovi vse potrebno za sprejemanje direktnih obremenitev SEPA in jih začne izvrševati od datuma, določenega v Pooblastilu;
 - obvesti plačnike v Republiki Sloveniji, navedene v Pooblastilu, ki izvajajo ponavljajoča se kreditna plačila (ponavljajoče se prilive), o podatkih novega transakcijskega računa potrošnika in jim posreduje kopijo Pooblastila potrošnika. Če nova banka nima vseh informacij, ki jih potrebuje za obveščanje, jih zahteva od potrošnika ali od stare banke.
 - Prejemnike plačil v Republiki Sloveniji, navedene v Pooblastilu, obvesti o podatkih transakcijskega računa potrošnika in datumu začetka izvrševanja direktnih obremenitev SEPA z novega računa potrošnika ter posreduje kopijo Pooblastila potrošnika. Če banka nima vseh informacij, ki jih potrebuje za obveščanje, jih zahteva od potrošnika ali od stare banke.
- Če se potrošnik odloči, da bo informacije o spremembi računa plačnikom in prejemnikom plačil posredoval osebno, bo nova banka obvestilo s podatki o novem računu in začetnem datumu, navedenem v Pooblastilu, posredovala potrošniku.

Nova banka je dolžna potrošnika glede poslovanja z novim računom seznaniti:

- z možnostmi in načini poslovanja z različnimi vrstami računov,
- s splošnimi pogoji poslovanja z računom in pogodbenimi določili, npr. možnimi oblikami plačevanja in prenosa obveznosti (elektronsko, telefonsko, kartično, trajni nalog, direktna obremenitev SEPA ...),
- s pravicami in omejitvami pri poslovanju z direktnimi obremenitvami SEPA (prepoved izvrševanja za določene prejemnike plačil, časovni okvir, maksimalni znesek direktne obremenitve SEPA ...), in sicer pred izvrševanjem direktnih obremenitev SEPA,
- z veljavno tarifo (cenikom) banke,
- z veljavnimi obrestnimi merami,
- s postopkom zamenjave transakcijskega računa (dati na voljo te informacije).

Ob odprtju računa mora nova banka opraviti popolno identifikacijo potrošnika v skladu s predpisi, ki veljajo za odprtje novega računa, potrošnik pa mora v novi banki ob identifikaciji predložiti veljaven osebni identifikacijski dokument in davčno številko.

Obveznosti potrošnika

- Potrošnik je za zamenjavo transakcijskega računa v novi banki dolžan odpreti račun ter izpolniti in podpisati Pooblastilo.
- Potrošnik je na računu pri stari banki dolžan zagotoviti kritje in tako omogočiti izvršitev transakcij, ki še niso opravljene (direktna obremenitve SEPA, čeki, kartice ...).
- Potrošnik je dolžan o spremembi računa obvestiti vse morebitne plačnike razen tistih, pri katerih po njegovem Pooblastilu to stori nova banka.
- Potrošnik je dolžan o spremembi računa obvestiti tudi vse prejemnike plačil, za katere se plačila izvajajo (obveznosti poravnava) z direktnimi obremenitvami SEPA, razen tistih, ki jih bo skladno z njegovim Pooblastilom obvestila nova banka.
- Potrošnik mora končati poslovanje s staro banko skladno s pogodbo o vodenju računa ter splošnimi pogoji za poslovanje (poravnati vse obveznosti, vrniti kartico(e) in čekovne blankete (svoje in morebitnih pooblaščenec), urediti način odplačevanja kreditov ...).
- Potrošnik pozorno pregleda informacijo o trajnih nalogih, direktnih obremenitvah SEPA in ponavljajočih se kreditnih plačilih (prilivih), ki jo je pripravila stara banka, in se z novo banko čim prej dogovori o morebitnih potrebnih spremembah na novem računu, ki so povezane s trajnimi nalogi. Pogoji za vzpostavitev in cene posameznih trajnih nalogov se med bankami namreč lahko razlikujejo, ravno tako se razlikuje cena za izvajanje direktne obremenitve SEPA.

V. Izvensodno reševanje sporov

Ob morebitnem sporu lahko potrošnik vloži pobudo za izvensodno reševanje potrošniških sporov (IRPS) pri tistem izvajalcu IRPS, ki ga je izbrala banka in informacijo o tem objavila na svoji spletni strani oziroma v splošnih pogojih poslovanja.

VI. Sistem za jamstvo vlog

Sredstva na transakcijskem računu so zajamčena skladno z vsakokrat veljavnim zakonom, ki ureja sistem jamstva za vloge v bankah.

Informacije o sistemu jamstva za vloge, vključno z višino in obsegom jamstva, ki ga zagotavlja sistem jamstva za vloge, opredelijo vlog, ki niso upravičene do jamstva, rokom za izplačilo kritja zajamčene vloge, valuto izplačila in kontaktnimi podatki sistema jamstva za vloge so potrošniku na voljo:

- na vidnem mestu v poslovalnici banke,
- na spletnih straneh banke,
- na spletnem naslovu www.bsi.si.

Na zahtevo potrošnika banka zagotovi informacije o sistemu jamstva za vloge tudi v papirni obliki.

VII. Kdaj začnejo veljati te informacije

Dokument Informacije o postopku zamenjave transakcijskega računa začne veljati **18. septembra 2016.**

Informacijo o postopku zamenjave transakcijskega računa so oblikovale članice Združenja bank Slovenije:

Abanka d.d.
Addiko Bank d.d.
Banka Koper d.d. Koper
Banka Sparkasse d.d.
BKS Bank AG, Bančna podružnica
Delavska hranilnica d.d. Ljubljana
Deželna banka Slovenije d.d.
Gorenjska banka d.d. Kranj
KBS banka d.d.
Hranilnica Lon d.d. Kranj
Nova Kreditna banka Maribor d.d. Maribor
Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana
Primorska hranilnica Vipava d.d.
Sberbank banka d.d.
SKB banka d.d. Ljubljana
UniCredit Banka Slovenija d.d.